

Міністерство внутрішніх справ України
Львівський державний університет внутрішніх справ
Центр післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання

Кафедра адміністративного права та адміністративного процесу

КЕЙС
заняття на тему
«Ситуаційний центр національної поліції, як організаційна
форма взаємодії підрозділів центрального управління поліції
для забезпечення координації та управління силами та
засобами поліції в разі ускладнення оперативної обстановки або
виникнення надзвичайних ситуацій»

Підвищення кваліфікації (короткострокове)

поліцейських – управлінь організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування

Інформація про викладача:
к.ю.н., доцент ДІДИК Наталія Іванівна
тел.. 0964364310

Львів -2021

Тема

«Ситуаційний центр національної поліції, як організаційна форма взаємодії підрозділів центрального управління поліції для забезпечення координації та управління силами та засобами поліції в разі ускладнення оперативної обстановки або виникнення надзвичайних ситуацій»

Годин на тему – 2

Занять – 2 (2 академічні години)

Навчальна мета: сформувати поняттєво-категоріальний апарат з відповідної теми лекції, а також систематизованих стійких знань слухачів про Ситуаційний центр Національної поліції як організаційну форму взаємодії підрозділів центрального управління поліції для забезпечення координації та управління силами та засобами поліції в разі ускладнення оперативної обстановки або виникнення надзвичайних ситуацій.

Міжтематичні зв'язки: організаційно-правові засади в діяльності дільничного офіцера поліції, взаємодія поліції та громади (Community Policing), взаємодія дільничного офіцера поліції з підрозділами Національної поліції та іншими органами, профілактична (превентивна) робота дільничного офіцера поліції, запобігання та протидія домашньому насильству.

План лекції

1. Призначення Ситуаційних центрів ГУНПУ.
2. Функції Ситуаційних центрів ГУНПУ.

1. Призначення Ситуаційних центрів ГУНПУ

Ситуаційні центри поліції повинні стати однією із найважливіших технологічних основ сучасного стратегічного управління і можуть бути представлені як організаційнотехнічні комплекси, основою яких є інформаційне і програмне забезпечення підтримки управлінських рішень на основі комплексного моніторингу оперативної обстановки та впливу на забезпечення публічної безпеки. Завдання, котрі вирішуються на основі технологій СЦ, дозволяють експертам та аналітикам істотно впливати на ухвалення найбільш важливих управлінських рішень стратегічного рівня шляхом доведення до керівництва поліції оперативної та об'єктивної інформації, прогнозування розвитку оперативної ситуації.

Прообразами СЦ були радянські штабні підрозділи міських та обласних управлінь органів внутрішніх справ, які почали з'являтися у післявоєнні роки

XX ст. як інструменти інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності МВС. На початку 90-х рр. XX ст. оперативність, мобільність та об'єктивність у роботі цих штабів, структуризація інформаційних потоків, залучення широкого кола спеціалістів, призвели до різкого зростання ролі даних підрозділів для аналізу та виробленню ефективних механізмів прийняття управлінських рішень для впливу на погіршення оперативної обстановки. Необхідність створення СЦ поліції, насамперед, у великих містах, назріла вже давно. До недавнього часу основними інструментами роботи оперативних чергових із керування нарядами міліції були радіостанція та телефонний зв'язок. Раніше черговий не мав можливості в режимі реального часу бачити на карті місце вчинення злочину, розстановку нарядів. Тому, аби визначити найближчий до місця злочину патруль, необхідно було з'ясовувати це за допомогою радіозв'язку. Такий процес значно ускладнював реагування на правопорушення та розкриття злочинів по "гарячим слідам". З метою забезпечення належного захисту життя, здоров'я, прав і свобод мешканців та гостей в обласних центрах України органами місцевого самоврядування приймалися цільової комплексні програми профілактики та протидії злочинності. Так, у м. Києві прийнята програма "Безпечна столиця", в інших обласних центрах, як правило, приймалися програми "Безпечне місто". Першими фахівцями, які зрозуміли необхідність ефективного управління силами та засобами, автоматизації процесів управління були працівники Головного управління МВС України в місті Києві, які, починаючи з жовтня 2006 р., здійснювали впровадження автоматизованої системи управління нарядами міліції, тепер вже поліції, які залучаються для охорони публічного порядку.

Враховуючи напрацювання українських колег та міжнародний досвід ефективного управління, Львівські поліцейські пропонують створення єдиного ситуаційного центру поліції в області. Основним завданням ситуаційного центру є забезпечення координації та управління силами і засобами ГУНП, а також в разі ускладнення оперативної обстановки або виникнення надзвичайних ситуацій, організація розгортання оперативного штабу ГУНП з метою взаємодії між іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Ситуаційний центр Головного управління Національної поліції (далі – СЦ ГУНП) у Львівській області доцільно створити на базі чергової частини управління організації аналітичного забезпечення та оперативного реагування.

Основою діяльності СЦ ГУНП є працівники УОАЗОР, які в цілодобовому режимі забезпечують моніторинг оперативної обстановки, збір, накопичення, обробку і аналіз інформації, необхідної для підготовки та прийняття управлінських рішень, забезпечує введення ступенів готовності та спеціальних оперативних планів у ГУНП. Нормативне забезпечення діяльності СЦ ГУНП здійснюється відповідно до вимог Конституції України, законів і підзаконних актів, Кодексу цивільного захисту України, Закону України "Про Національну поліцію", Указу Президента України "Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" № 5/2015 від 12.01.2015 р.,

Положення про ступені готовності і порядок оповіщення державних органів та органів місцевого самоврядування у разі введення воєнного стану та проведення мобілізації, затвердженого Указом Президента України № 1090/2001 від 14.11.2001 р., Рішення Ради Національної безпеки і оборони України “Про створення та забезпечення діяльності Головного ситуаційного центру України” від 25.01.2015 р., Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 877 від 28.10.2015 р., Положення про єдину державну систему запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 92 від 18.02.2016 р., Положення про Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції, затвердженого наказом НПУ № 126 від 27.11.2015 р., наказ МВС України “Про затвердження інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності” № 1560 від 10.12.2015 р.

Необхідно визначити терміни, які потрібно вживати в організації роботи СЦ:

- оперативна обстановка – це демографічні, географічні та соціально-економічні особливості на території області, а також показники, які визначають криміногенну обстановку та рівень злочинності й загальний соціально-політичний стан;

- аналіз оперативної обстановки – це визначення загальної характеристики злочинності в окремому регіоні та області загалом (скоєння тяжких, резонансних та серійних злочинів) та її види; виявлення причин та передумов скоєння злочинів;

- визначення варіантів вирішення проблем та їх обґрунтування; вжиття заходів щодо її стабілізації тощо;

- ситуаційний аналітик – посадова особа СЦ ГУНП, яка здійснює моніторинг оперативної обстановки, аналіз інформації, моделює можливий розвиток ситуації, здійснює обробку інформації загального спрямування та підготовку проектів управлінських рішень;

- аналітичне супроводження – це інформаційно-аналітичне супроводження окремого злочину (серії злочинів) чи іншої надзвичайної події, встановлення кола осіб, їх зв’язків, моделювання та прогноз можливого розвитку ситуації тощо;

- оперативний аналіз – встановлення та передбачення зв’язків між даними про злочинну діяльність та іншими, потенційно з ними пов’язаними даними, з метою їх використання у розробленні комплексу заходів, спрямованих на попередження або припинення правопорушень;

- аналіз ризиків – це систематичне використання інформації для визначення джерел (ідентифікація небезпек), визначення істотних подій, оцінка їх ймовірності настання і важкості наслідків та оцінка ризику;

- аналіз наслідків – це встановлення обсягу заподіяних від вчиненого кримінального правопорушення чи надзвичайної ситуації наслідків, спричинених ними людських втрат або негативний вплив на добробут людей

(враховуючи власність і доступ до товарів і послуг першої необхідності), обсягів сил і засобів поліції, необхідних для їх ліквідації та відбудови тощо.

Залежно від оперативної обстановки на території області, обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів сил і засобів поліції, необхідних для їх ліквідації, а також залежно від наявної інформації про загрозу вчинення або вчинення терористичного акту, введення в державі ступенів готовності, необхідно встановити поточний (плановий) та надзвичайний (позаплановий) режими роботи.

2. Функції Ситуаційних центрів ГУНПУ.

В УОАЗОР ГУНП у Львівській області необхідно створити ситуаційний центр, який буде працювати в 4 зміни в поточному, плановому режимі. Рішення щодо переведення на надзвичайний (позаплановий) режим роботи СЦ ГУНП приймає винятково начальник ГУНП або особа, яка виконує його обов'язки. У такому випадку розгортається оперативний штаб СЦ ГУНП (далі – ОШ СЦ ГУНП), який складається із відповідних керівників та фахівців за напрямками діяльності, а також можуть залучатись керівники або фахівці інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

ОШ СЦ ГУНП є органом оперативного управління, який утворюється з метою координації й управління силами і засобами органів і підрозділів ГУНП, взаємодії з іншими правоохоронними органами, відомствами, громадськістю. За дорученням начальника ГУНП чи особи, яка його заміщає, керівником ОШ СЦ ГУНП може призначатися заступник начальника ГУНП, до функціональних повноважень якого належить координація діяльності структурного підрозділу, напрямок роботи якого є пріоритетним за обставин, що виникли. Заступником керівника може бути призначений керівник відповідного управління.

У складі ОШ СЦ ГУНП також створюється його робочий апарат, який очолює один із керівників провідного структурного підрозділу ГУНП або його заступник, діяльність якого є пріоритетною за обставин, що виникли. До складу ОШ СЦ ГУНП за рішенням начальника ГУНП належать керівники структурних підрозділів. У разі відсутності або переміщення по службі керівного складу, членів ОШ СЦ чи його робочого апарату функціональні обов'язки відсутніх виконують особи, які їх заміщають або призначені на відповідні посади. На час розгортання діяльності основу робочого апарату ОШ СЦ становлять працівники ситуаційного центру. За пропозицією керівника ОШ СЦ ГУНП до роботи залучаються працівники інших управлінь ГУНП.

У роботі ОШ СЦ ГУНП пріоритет надається завданням підрозділів, вид діяльності яких найбільше відповідає потребам здійснення заходів для стабілізації обстановки в умовах надзвичайних ситуацій, що виникли, або за інших ситуацій, які потребують підвищеного правоохоронного контролю. Працівник, залучений до складу робочого апарату, виконує доручення і

завдання керівника робочого апарату та як представник відповідного підрозділу несе відповідальність за достовірність і об'єктивність інформації по лінії цього підрозділу. Підрозділ, якому надано пріоритет в організації діяльності ОШ СЦ ГУНП, обов'язково надає робочому апарату попередню інформацію про очікувані події та заходи..

Основні завдання ОШ СЦ ГУНП:

- цілодобовий моніторинг оперативної обстановки в області чи окремих її регіонах; — здійснення аналітичного супроводження окремих злочинів, подій, розвитку соціально-політичних ситуацій, що можуть викликати громадський резонанс чи призвести до напруги в суспільстві;
- аналіз стану та ефективності службової діяльності щодо протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку та запобігання терористичній діяльності;
- підготовка інформаційно-аналітичних документів (довідка, аналітичний огляд, доповідь, інформаційне зведення, аналітичний звіт тощо) за результатами аналізу оперативної обстановки за окремими правопорушеннями чи надзвичайними подіями;
- інформаційно-координаційне забезпечення запобігання терористичній діяльності, зокрема забезпечення належного і своєчасного реагування на загрозу вчинення терористичного акту, своєчасності виявлення та усунення причин і умов, що сприяють його вчиненню, при цьому:
- здійснення постійного обміну інформацією з Антитерористичним центром Служби безпеки України з використанням наявних засобів зв'язку;
- надання Антитерористичному центру пропозицій до проекту плану проведення антитерористичної операції на об'єктах можливих терористичних посягань;
- організація заходів щодо інформування та підготовки населення до дій у разі введення позапланового режиму в умовах загрози або вчинення терористичного акту;
- збір, опрацювання, накопичення, класифікація та оцінка інформації про кримінальне правопорушення, надзвичайну ситуацію та інші події, що збирається з різних джерел відомчого та загального спрямування;
- встановлення ключових чинників, що впливають на розвиток ситуації, та аналітичне супроводження оперативної інформації про поточні зміни криміногенної ситуації;
- розробка прогнозів й формування бачення управлінської ситуації та наслідків прийнятих рішень;
- підготовка проектів управлінських рішень та рекомендацій начальнику ГУНП щодо впливу на розвиток оперативної обстановки на території виникнення кримінального правопорушення чи надзвичайної ситуації;

- забезпечення введення ступенів готовності в апараті ГУНП, підпорядкованих підрозділах поліції;
- контроль за розробленням та коригуванням спеціальних оперативних планів, планів операцій, відпрацювань окремих районів та/або населених пунктів за пропозиціями структурних підрозділів апарату Національної поліції України та ГУНП; – внесення та прийняття за погодженням начальником ГУНП або особою, яка виконує його обов'язки, рішень про використання наявних сил і засобів, визначення і постановка їм завдань;
- контроль за розгортанням сил і засобів органів і підрозділів ГУНП, залучених до проведення заходів та координація їх взаємодії;
- доведення наказів (доручень) керівництва ГУНП до виконавців з питань розвитку оперативної обстановки на території виникнення кримінального правопорушення чи надзвичайної ситуації;
- формування, підтримання в актуальному стані та аналіз масивів баз даних та інформаційних систем (підсистем) у встановленому законодавством порядку;
- розроблення тимчасових (необхідних) форм обліків і звітів;

Діяльність СЦ ГУНП реалізується за допомогою спеціальних програмно-технічних інструментальних засобів, що забезпечують роботу працівників із застосуванням інформаційних технологій. До складу СЦ ГУНП належать: – ситуаційна зала чергової зміни (далі – СЗ); – зала оперативного штабу (далі – ЗОШ); – службові приміщення працівників. Технологічною основою діяльності СЦ ГУНП є інформаційно-аналітична система (далі – ІАС), до якої регулярно надходить інформація з визначених джерел та забезпечується її експертно-аналітична обробка.

ВИСНОВКИ

ЗОШ передбачає окреме приміщення для роботи працівників оперативного штабу, де створюється комплекс технічного захисту інформації, що дає змогу озвучувати мовну інформацію з найвищим ступенем секретності “Таємно”, та проводити її державну експертизу у сфері технічного захисту інформації. ЗОШ обладнана відеоекраном, на який може виводиться аналітична інформація з робочих місць працівників. Також ЗОШ може бути обладнана спеціалізованими робочими місцями, на які може бути виведена інформація про учасників наради, необхідна довідкова інформація та попередні прогнози результатів запропонованих рішень. Окрім того, існує можливість приймання термінових повідомлень, що надходять під час проведення наради.

До ЗОШ підключена система захищеного відеоконференцз'язку з можливістю дублювання відеопотоку, що виводиться на відео-стіну з подальшою передачею її засобами захищеного відеоконференцз'язку. Обмін інформацією з обмеженим доступом між СЦ НП та СЦ НП РНБОУ, СЦ інших державних органів здійснюється із застосуванням криптографічного захисту інформації. Типи засобів криптографічного захисту та найвищий

гриф секретності інформації, дозволеної до обміну, визначаються державними органами, які є організаторами системи захищеної електронної пошти, захищеного відеоконферензв'язку та інших систем захищеного обміну даними.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
4. Про Національну поліцію: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
5. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>
6. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 6 листопада 2015 р. № 1376. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>
7. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 7 листопада 2015 р. № 1395. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>

II. Спеціальна література:

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчально-методичний посібник. / уклад. : М.В. Корнієнко, А.Г. Пишна, А.А. Десятник; Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. 236 с.
2. Адміністративна діяльність Національної поліції щодо запобігання вчинення адміністративних правопорушень дітьми : монографія / Є.С. Зеленський, І.С. Кравченко. Дніпро: ДДУВС, 2020. 154 с.
3. Адміністративна діяльність поліції: підручник / В.В. Середа, М.П. Гурковський, Ю.С. Назар та ін.; за заг. ред. В.В. Середи. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 776 с.
4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчальний посібник. Нац. акад. внутрішніх справ. К.: Центр учбової літератури, 2018. 333 с.
5. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН

України О. М. Бандурки. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

6. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

4. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua/>

5. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>

6. Офіційний веб-портал Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

7. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <http://nads.gov.ua/control/uk/index>

8. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua/>

9. Вікіпедія Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>

10. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://www.lvduvs.edu.ua>